І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 13. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, WEDNESDAY, JANUARY 21, 1959 — 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, СЕРЕДА, 21-го СІЧНЯ 1959 No. 13. VOL. LXVI.

ДЕМОКРАТИ БАЧАТЬ „ПОЛІТИКУ" В НОВОМУ БЮДЖЕТІ

ПРЕЗИДЕНТ ОБОРОНЯЄ СВІЙ БЮДЖЕТ НА РАДІО І ТЕЛЕВІЗІЇ

Вашингтон. — Демократичні члени Конґресу обвинувачують президента Айзенгавера в тому, що він склав свій бюджет на 1960 рік, керуючись політичними мотивами. Так заявив головний демократичний фахівець від фінансових справ голова комісії видатків в Палаті Репрезентантів Кларенс Кеннон із Міссурі. Президент предложив 19-го січня федеральний бюджет на рік, який починається 1-го липня 1959, в сумі 77,030,000,000 долярів. Федеральні прибутки мають винести, згідно з цим проєктом, тільки $70 більйонів більше. Не тільки демократичні конґресмени, але також і економісти з-поза Конґресу висловили сумнів, чи бюджетовий проєкт є реальний, бо він побудований на тому, що уряд передбачає великі впливи з податків, які мають зростати внаслідок поліпшування економіки. Президент заявив, що конче треба змагати до збалянсованого бюджету, бо це є перший найуспішніший крок до поборювання інфляції. Президент пропонує збільшення податків від газоліни на 1.5 цента від ґальона та збільшити поштові оплати й податки від нального в інших випадках. Демократичні члени Конґресу заявляють, що ніяк не можна буде здійснити цього проєкту, бо видатки федерального уряду будуть більші від тих, які запроєктував Президент, а прибутки будуть менші, і тому запроєктований бюджет буде дефіцитовим. Але республіканці підтримують Президента і заявляють, що це буде вина демократів, коли федеральний бюджет буде знову дефіцитовий. Спікер Палати Сем Рейбирн сказав, що „можна б збалянсувати бюджет, але не таким способом, як це проєктує Президент". Конґресмен Кеннон назвав проєкт бюджету „нестійким" і зовсім „нездійсненим". Але він признав, що за дефіцит у бюджеті впаде вина на демократів, і про це знає уряд. Конґресмен Джордж Магон, голова підкомісії для військових видатків, сказав, що демократи будуть вимагати більше видатків на оборону, бо американський нарід радо видасть гроші на відповідну оборону. Провідник республіканської меншости в Палаті конґресмен Чарлз А. Галлек заявив, що республіканці будуть обороняти урядовий проєкт бюджету. Провідник демократів в Сенаті сенатор Линдон Б. Джансон сказав, що важко буде вбгати видатки і прибутки в ті числа, які запроєктував Президент. Але демократичний сенатор Гаррі Ф. Бирд із Вірджінії хвалив Президента за змагання дати збалянсований бюджет, але він хотів би зменшити видатки, запроєктовані Айзенгавером. Провідник республіканської меншости в Сенаті сенатор Еверетт М. Діркcен назвав бюджет „відповідним" і „реальним" та хвалив Президента за поборювання інфляції. Сам Президент 19 січня промовляв на телевізії й радіо та обороняв свій бюджет. Він сказав, що складав федеральний бюджет на те, щоб запевнити безпеку країні, добробут її народові та спричинити те, щоб той добробут міг продовжуватися і в найближчі роки. Бюджет є збалянсований, бо дальший дефіцит збільшував би і продовжував би інфляцію. А інфляція, — це „збільшені кошти кожної господині, це зменшення заробітків, які приноситься в ковертах, це небезпека для розвитку економії. Кожний громадянин має дбати про те, щоб не збільшувати інфляції". Президент повинен дбати про добро цілого народу, і тому він пропонує збалянсований бюджет, і просить, щоб нарід підтримав його проєкт, який передбачає потрібну безпеку країні, збільшує змагання в дослідах космічних просторів, передбачає великі публічні праці, допомагає стейтам і громадам дбати про здоров'я і виховання та дає допомогу тим, що її потребують.

Передбачають можливість збільшити податки для поборювання інфляції

Вашингтон. — Президент заявив, що в 1960-му році можна буде думати про зменшення прибуткових податків, бо тоді можна буде осягнути збалянсований бюджет, але республіканський сенатор Прескотт Буш сказав у своїй промові в Сенаті, що не є виключена і така можливість, що Конґрес мусітиме думати про збільшення податків, щоб припинити ріст інфляції. Сенатор Буш казав, що треба послуговуватися всіми засобами, щоб поборювати інфляцію валюти, бо „інфляція є найнебезпечнішою зброєю в холодній війні і нею користуються комуністи". Сенатор Буш передбачає, що буде сильний натиск на членів Конґресу в тому напрямі, щоб збільшити бюджет понад ту суму, яку запропонував президент Айзенгавер — це значить понад 77 більйонів долярів. Але Конґрес повинен обмежувати видатки до дійсно найконечніших. Провід республіканської меншости в Палаті Репрезентантів конґресмен Чарлз А. Галлек після конференції з Президентом заявив журналістам, що можна буде зменшити прибуткові податки, якщо демократична більшість в Конґресі буде співпрацювати дватри роки з урядом.

ПРЕМ'ЄР ДІФЕНБЕЙКЕР НАЙМЕНУВАВ СЕНАТОРОМ УКРАЇНЦЯ ІВАНА ГНАТИШИНА

Оттава, Канада. — Канадійський прем'єр Джан Діфенбейкер найменував 15 січня ц. р. на вільні сенаторські місця трьох нових сенаторів між ними 50-річного Івана Гнатишина, адвоката із Саскатуну, члена консервативної партії, який, як підкреслює торонтонський щоденник „Ді Глоб анд Майл" буде першим сенатором з-поміж канадійських іміґрантів, народжених в Україні. Проте, в інших повідомленнях сказано, що сенатор Гнатишин народився в Кенорі, в Канаді в сім'ї українських іміґрантів. Новий сенатор Гнатишин буде вже другим українським сенатором поруч сенатора Василя Вала, члена ліберальної партії. У зв'язку із збільшенням членів Сенату збільшився теж і склад кан. Палати Громад, яка нараховує тепер 265 членів. Крім Гнатишина, прем'єр Діфенбейкер найменував ще сенаторами Джана А. Бюкенена з Едмонтону та Джана Дж. Гіґґінса з Ст. Джан в Новофунляндії. Сенатор Гнатишин є сином піонерів-українців, що прибули в початках цього сторіччя до Канади і вродився в сім'ї, що мала двох синів та три дочки. Скінчивши народню і середню школи в рідному місті, він скінчив університет в Саскатуні в 1932 році, після чого вчителював і аж згодом відкрив адвокатську канцелярію, яку веде досьогодні в столиці Саскачевану. Жонатий з українкою та є батьком сина, що теж є адвокатом. Сьогодні 50-річний сенатор Іван Гнатишин є одним з видних українських діячів свого міста, зокрема ж в Союзі Українців Самостійників, та належить до Православної Церкви. Активний в політиці і член конвервативної партії. Він кілька разів пробував стати послом, але без успіху і був також заскочений призначенням прем'єра Діфенбейкера, зрештою свого колеґи з університету та з фаху.

Українці в Бразилії домагаються признання української національности в особистих документах

Куритиба, Бразилія. — Місцевий український тижневик „Хлібороб" повідомляє, що 5-го грудня українська делеґація відвідала федерального міністра справедливости та внутрішніх справ Бразилії п. Карльоса Сірільо Жуніора і предложила йому меморіял, в якому вимагала, щоб українцям на особистих документах вписувати українську державну приналежність, а не приналежність до тієї країни, які колись були займанцями окремих українських земель. В склад української делеґації входили федеральний посол д-р Петро Фірман, український представник з Ріо де Жанейро інж. Андрій Мазай і голова Українсько-Бразилійського Клюбу п. Степан Кобилянський. Міністер Сірільо Жуніор прихильно прийняв українську делеґацію, і після прочитання меморіялу покликав на конференцію своїх правних дорадників, з якими разом із українськими делеґатами обговорювано домагання української делеґації. Присутній на конференції директор департаменту підтримав виводи українських делеґатів, і після того міністер Сірільо Жуніор зарядив, щоб цю справу вирішити в міністерстві справедливости та внутрішніх справ в порозумінні з іншими зацікавленими міністерствами та установами.

Члени Конґресу не хочуть бути свідками військових судів Кастра

Гавана, Кубинська Республіка. — Провідник кубинських повстанців і командант збройних сил на Кубі Фідель Кастро вислав запросини до 5-ох конґресменів і 5 сенаторів, тих, що виступали проти розстрілів прихильників колишнього диктатора Фульхенсія Батісти, щоб прилетіли до Гавани і були свідками його справедливости, або як він це називає „операції правди". Але більшість запрошених заявила, що не хочуть бути свідками „екзекуцій", таких самих, які давніше наказував виконувати Батіста. Сенатор Вейн Морс сказав, — Кастро каже вбивати своїх противників без суду, послуговуючися ,методами Батісти'. Сенатор Кейпгарт заявив, що зін із присмністю довідався б про те, що Кастро припинив ці розстріли. Сенатор Ґрін сказав, що він не дістав запрошення, і відмовився скласти заяву в цій справі. Сенатор Спаркман заявив, що не плянує їхати на Кубу. Конґресмен Анфюзо відмовився їхати, а деякі конґресмени заявили, що надумаються і можливо поїдуть. Кастра підтримує публічна опінія і навіть деякі релігійні провідники. З Ню Йорку демократичний конґресмен Адам Клейтон Павелл погодився їхати на Кубу..

● **Владика Варлаам** новопосвячений єпископ УАПЦ на Австралію і Нову Зеляндію, виїхав 9-го грудня м. р. з ЗДА до Англії, а звідтам до Німеччини. Єпископ Варлаам відвідав у Карльсруге первоієрарха УАПЦ на еміґрації митрополита Ніканора. Під час свого перебування в Европі владика Варлаам відвідає дальше скупчення української еміґрації в Німеччині, Англії, Франції і Бельгії. Поворот до Австралії передбачений на кінець січня ц. р.

Мґр. Іван Скочиляс почав організаційну працю УНС в Ню Йорку

Головна Канцелярія Українського Народного Союзу інформує, що мґр. Іван Скочиляс з Филаделфії перейшов з початком цього тижня на організаційну працю для УНСоюзу на терені метрополії Ню Йорку. Мґр. Іван Скочиляс працює як організатор УНСоюзу вже від кількох років, здобувши в цій нелегкій праці поважні успіхи. Впродовж останніх кількох місяців він виконував ці організаційні завдання УНСоюзу в стейтах Середнього Заходу, збільшивши там УНСоюз десятками нових членів та причинившись у відповідній мірі і до загального пожвавлення громадського життя і діяльности на тому терені. На організаційну працю в метрополії Ню Йорку перейшов мґр. Іван Скочиляс з доручення Екзекутиви УНС. До встановлення власної адреси в Ню Йорку, з мґр. Скочилясом можна порозумівається через головну канцелярію УНС в Джерзі Сіті.

Мґр. Іван Скочиляс

БЕЗГЛУЗДА РОЗМОВА

Перший заступник совєтського прем'єра Анастас Мікоян (справа) під час розмови з державним підсекретарем для господарських справ С. Даґлесом Ділльоном. Після цієї розмови, яка тривала 45 хвилин і головною темою якої були пропозиції на збільшення торгівлі між ЗДА і Совєтським Союзом, Мікоян, між іншим, видвигнув обвинувачення, що „державний департамент продовжує холодну війну, яка відбивається і на закордонній торгівлі". Державний департамент назвав це обвинувачення „безглуздим".

Англійські промисловці зацікавлені вислідами відвідин Мікояна в ЗДА

Лондон. — Речник Крайової унії продуцентів в Лондоні заявив, що англійські промислові кола з найбільшим зацікавленням стежать за наслідками, що їх відвідини Мікояна в ЗДА можуть мати для торговельних взаємин між ЗДА і СССР. Англійські промисловці, мовляв, бажають собі „зросту торгівлі між численними країнами зі скасуванням деяких теперішніх обмежень" — під чим англійці розуміють міжнародне ембарґо на різні товари стратегічного значення, що їх не можна вивозити до комуністичних країн. В англійській пресі передбачують, що внаслідку візити Мікояна напевне прийдуть пожвавлені торговельні взаємини з Совєтами і англійці лякаються, щоб ті взаємини не були „двосторонні" — СССР і ЗДА, а „багатосторонні", з включенням Англії. Соціялістичний парляментарний посол Артур Ботгомблі заповів, що він зголосить в парляменті інтерпеляцію до прем'єра Мекміллена з домаганням, щоб на конференцію в азійських справах запрошено Чу Ен-лая. Цей соціяліст приймає вже, як ніби річ певну, що „американці порозумілись щодо торгівлі в Мікояном" і тому англійці повинні порозумітись з китайськими комуністами!

ЗДА й Англія поступились на Женевській конференції про атомові досліди

Женева. — ЗДА і Англія відмовились від своєї попередньої передумови, що час тривання договору про припинення дальших атомово-водневих дослідів залежатиме від поступу, що його зробить загальне міжнародне роззброєння. Таку передумову поставив був през. Айзенгавер у своїй пропозиції з 22 серпня ц. р. і большевики гостро виступали проти неї, домагаючись відділення справи атомових дослідів від решти питань міжнародного роззброєння. В понеділок 19 ц. м., на 37-му з черги засіданні Женевської конференції, яке почалось 31-го жовтня мин. року, американський представник Джеймс Водсворт проголосив відкликання тієї передумови, а до нього приєднавсь англійський представник Дейвід Ормсбі-Гор. Вони обидва вважають це за поважну концесію і домагаються за це щоб Совєти остаточно заявились, чи погоджуються на міжнародну контролю атомових дослідів.

Німецькі комуністи заперечують плян бльокування Берліну

Берлін. — Вальтер Ульбрихт перший секретар комуністичної партії в Східній Німеччині, заявив, що не відповідають правді всякі пресові вістки на тему пляну нової бльокади супроти Берліну у випадку, коли німецькі комуністи переберуть від Совєтів контролю комунікаційних доріг Берліну. Він назвав ці вістки „ворожою пропаґандою." Цивільна комунікація між західнім Берліном і західньою Німеччиною знаходиться, мовляв, віддавна під східньо - німецькою комуністичною контролею і вона проходить без ніякої затримки і те саме було б, коли під східньо - німецькою контролею опинилась і військова комунікація західніх альянтів. За єдину передумову Ульбрихт поставив „відповідне респектування суверенности Німецької „Демократичної" Республіки" Як мало б виглядати те „респектування суверенности", на це вказав комуно - німецький віце-міністер закордонних справ Отто Вінцер, який заявив, що комуністи не стерпіли б, щоб транспортовано до західнього Берліну вибухові матеріяли або пропаґандивні бальони та що вони строго перевірювали б в'їзд і виїзд цивільних осіб.

ЗДА НАЗИВАЮТЬ „БЕЗГЛУЗДИМ" ТВЕРДЖЕННЯ МІКОЯНА ПРО ЇХ ХОЛОДНУ ВІЙНУ

МІКОЯН СЕРДИТИЙ З ПРИВОДУ НЕВДАЧІ ЙОГО ЗАХОДІВ ЩОДО ОДЕРЖАННЯ ВІД ЗДА ТОРГОВЕЛЬНИХ КРЕДИТІВ. — КРИТИКУЄ АЙЗЕНГАВЕРА, ТРУМАНА І АДЕНАУЕРА. — ПРИЙНЯТТЯМ В СОВЄТСЬКІЙ АМБАСАДІ СКІНЧИЛИСЬ ЙОГО ВІДВІДИНИ

Вашингтон. — Анастас Мікоян конферував у понеділок 19 ц. м. з заступником державного секретаря для фінансових справ, колишнім амбасадором у Франції Даґласом Діллоном у справі пожвавлення американсько - совєтських торговельних взаємин. За пресовими інформаціями, Мікоян хотів від ЗДА поступок у трьох точках: щоб скасовано обмеження для вивозу до Совєтів товарів стратегічної важливости, щоб обнижено американські імпортові мита на різні совєтські товари, передусім футра і рибу (раки) і щоб ЗДА дали Совєтам довготермінові товарові кредити, як їх дають іншим заприязненим країнам. Мікоян стрінувся з відмовною відповіддю в усіх трьох точках, при чому звернено йому увагу на такі обставини: експорт до СССР стратегічних товарів залежний від покращання міжнародної ситуації; ловля совєтських раків та взагалі заготівля совєтських експортових товарів відбувається при помочі невільницької праці в СССР; про кредити в ЗДА може бути мова тоді, коли СССР вирівняє спершу свої попередні зобов'язання, себто поладнає справу американських претенсій до Росії з царських часів та совєтські зобов'язання з часів останньої війни. Америка обнизила була вже свою претенсію за речі, дані Совєтам під час останньої війни вартости кругло $10 більйонів, до суми $800 мільйонів, але Совєти і на це не погодились і тепер Мікоян не виявив охоти говорити про це. Він вийшов від Ділльона, очевидячки, подратований і заявив журналістам, що „державний департамент продовжує свою холодну війну". Речник державного департаменту Линколи Вайт негайно зареагував на це різкою заявою: „Думаю, що та заява безглузда, коли взяти під увагу, що саме закінчується подорожування по цій країні того чоловіка, що його всі кляси американських громадян сердечно приймали".

Того самого дня Мікоян був ще на обіді в Клюбі Крайової Преси у Вашинґтоні. Він висловив там невдоволення з недавньої заяви през. Айзенгавера, що Совєти вважають свої міжнародні зобов'язання за клаптик безвартного паперу і запевняв, що так воно не є. Але ще гірше критикував кол. президента Гарі Трумана, який день раніше виступив був на сторінках „НЙТаймс-у" з гострою критикою під адресою американських фінансистів і промисловців за їх приймання Мікояна. Мікоян закинув Труманові, що той, видно, „не хоче закінчення холодної війни". Так само під адресою старого західньо - німецького канцлера Аденауера Мікоян дозволив собі на вислів, що це він, Аденауер, не хоче миру з Совєтами і що Америка пішла за порадами Аденауера. Тексту тієї пресової конференції „НЙ Тайм" всупереч свому звичаєві вже не помістив. Вечером в минулий понеділок відбулося велике прийняття в совєтській амбасаді у Вашинґтоні, але гості, що з'явились в числі коло 400 осіб, швидко розійшлися, бо коли прийшов туди запрошений молодий американський піяніст Ван Кліберн, то двох третин гостей вже не було. Цим прийняттям скінчилася двотижнева гамірна візита Мікояна. Він призначив свій відлет з Ню Йорку на вівторо 20-го ц. м.

Грецькі революціонери на Кипрі закидають Англії злу волю

Нікозія. — Після того, як здавалося, що відносини на Кипрі складаються по лінії замирення, настав там знову зворот до гіршого. По церквах і на вулицях Нікозії і інших більших міст Кипру розкинено летючки за підписом полковника Георга Ґріваса, пів-леґендарного провідника підпільно - революційної організації кипрських греків ЕОКА, де оскаржується англійську адміністрацію з дволичності та зловживанні тимчасовим перемир'ям, що його в навечер'я Різдва проголосила ЕОКА. Англійська адміністрація — кажеться в тих летючках — з одного боку запевняє про бажання миру і закликає до перетворення тимчасового перемир'я на постійне, з другого боку не припиняє власних облав і військово - поліційної акції проти грецьких націоналістів на Кипрі. „Ми пропонували мир, наш противник продовжує війну", твердять ті летючки, домагаючись від англійців негайних переконливих доказів їхньої доброї волі. У зв'язку з тими летючками не виключають, що небавком ЕОКА відновить свою терористичну діяльність проти англійської адміністрації. Справа Кипру застрягла на мертвій точці після того, як остання Асамблея Об'єднаних Націй знову не знайшла ніякої конструктивної розв'язки проблеми та обмежилась до формули, що поручила „всім заінтересованим сторонам" вирішити справу у безпосередніх переговорах.

В АМЕРИЦІ

● **Фіделя Кастро** вважають за національного героя, але злодій на це не зважає і вкрав із його авта радіоапарат та автомат - рушницю, з якою він не розставався від 2-го грудня 1956 року, коли причалив до Куби, як провідник повстанців. Деякі вояки Фіделя вважають цю рушницю за щасливий талізман.

● **Літак із 28 пасажирами і 5 членами залоги,** в якому зіпсувся колісний механізм, 4 години кружляв над летовищем, не маючи можливости приземлитись. Нарешті летунові вдалося посадити його на животі, на радість усіх пасажирів, які дякували Богові за рятунок. Перед тим пасажири мусіли віддати пілотові всю свою косметику в плинному стані, з помічю якої він „пробував" направити механізм.

● **Хоч в попередньому році була економічна знижка,** взуттєва промисловість зовсім її не відчула і в 1958 р. випродукувала більше як 598,000,000 пар взуття. В 1957 році випродуковано в ЗДА 588,000,000 пар взуття. Передбачають, що продукція цієї галузі промисловости в 1959 році буде така сама, як у 1958 році.

● **Палата Репрезентантів** ухвалила, що неперевибраний на провідника республіканців 74-річний конґресмен Джозеф Мартин, який 20 років був республіканським провідником, має право затримати за собою державну лімузину, а вибраний на це становище конґресмен Чарлз Галлек має дістати нового „Каділяка". Але коли прийшло до купна машини, то й Мартин дістав також нове авто за 11,000 долярів із охолоджуваним і огріваним апаратом.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Про „Національні опозиції в комуністичних партіях СССР"** говоритимуть на конференції, влаштовуваній комісією УВАН для дослідів над пореволюційною Україною і Совєтським Союзом Антін Адамович (Білоруська ССР), Ілля Гольдман (Грузинська ССР), Гарін Султан (Татарська ССР) і Всеволод Голубничий (Українська ССР). Конференція відбудеться в суботу дня 24-го січня 1959 року о год. 5.30 веч., в залі Українського Інституту в Америці.

● **Літературний вечір Віри Вовк** відбудеться в п'ятницю, дня 23-го січня ц. р. заходом Літературно-Мистецького Клюбу у Филаделфії (в залі Союзу Українок Америки) о год. 7-ій вечора. Читатиме авторка. Доповідь про „Основне в творчості Віри Селянської-Вовк" виголосить ред. В. Кравців.

● **Місячник „Українське Православне Слово",** орган Української Православної Церкви в ЗДА, почав із січневим цьогорічним числом десятий рік свого існування. Виходить він у Бавнд Брук, Н. Дж. в осідку УПЦ в ЗДА.

● **„Казки Козака Байдака"** — під такою назвою видала українська фірма „Русалка" в Ню Йорку, що її заснував Мирон Сурмач, мол., платівку з українськими народними казками. Розпідає ці казки Мирослав Дяковський в супроводі бандури.

У СВІТІ

● **29 совєтських учених** проголосили „Рапорт про 21-ше сторіччя", що його передано через московське радіо. За їх передбаченням в наступному сторіччі між Землею і Місяцем буде „нормальна комунікація", — людина, завдяки відповідним пігулкам, потребуватиме на добу тільки 2-3 години сну, — лікарі керуватимуть лікуванням хворих по шпитальних залях з центрального пульту на підвищенні, а хеміки творитимуть нові організми; Місяць стане наче сьомим континентом Землі.

● **У половині і наприкінці минулого тижня** в Лондоні панувала знову густа мряка. Двадцять авт наїхало на одній вулиці на той самий стовп; пороми раз-у-раз зударялися на Темзі; кількасот рейсів літаків відкликано, а поліція і перша медична поміч мали чорні дні.

● **На 27-го січня ц. м. сподіваються у Москві,** з нагоди відкриття 21-го Конґресу компартії СССР, з'їзду комуністичних вожаків з цілого світу. Не виключене, що приїде також Мао Тсе-тунґ, щоб використати нагоду для вигладження дисонансів з Хрущовим, що постали між Пейпінґом і Москвою в зв'язку з уведенням в Китаї комун, осуджених московськими большевиками.

● **Парлямент маленької буддистської країни Ляос,** що становила колись частину французької колонії Індо-Китаю, і має 2,500,000 мешканців, дав на рік майже диктаторські уповноваження урядові для переведення всебічних реформ і — боротьби з комуністами. Ляос „співіснує" з Північним В'єтнамом та червоним Китаєм, і місцеві комуністи використовують це для підривної роботи і сіяння анархії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ТЕРОР І РЕАКЦІЯ

Протягом перших двох тижнів існування в Кубинській республіці нового режиму Фіделя Кастра наспіла маса вісток про криваву розправу, що її цей новий режим повів супроти активних прихильників попереднього режиму Фульхенсіо Батісти. Всі часописи на американському континенті повні світлин про військові суди і розстріли. Новий кубинський уряд признав, що розстріляно до цього часу „яких" 200 осіб, здебільша військовиків, членів поліції та донощиків з часів Батісти. Водночас він признав, що у в'язницях перебувають тисячі арештованих, і що розстріл загрожує багатьом із них. Ці вістки викликали подекуди некорисні для нового режиму відгуки. Американський сенатор Вейн Морз з Орегону звернувся до нового кубинського уряду з закликом, щоб він спинив терор, а американському урядові піддав суґестію щодо офіційного демаршу. У відповідь сам Фідель Кастро, центральна фіґура в новому режимі, незалежно від формально урядуючих там тимчасового президента, прем'єра та цілого уряду, гостро заявив, що терором на Кубі треба було цікавитись протягом останніх шістьох років, а тепер, мовляв, іде тільки чистка Куби від тих елементів, які тримали її під кривавим терором за урядування Батісти.

Таким чином на Кубі розігрується тепер знову одна з тих трагедій, що прикметні країнам, позбавленим довгі роки закономірного ладу, опертого на волі і справедливості. Гаванський кореспондент „Ню Йорк Таймсу" признавав у своєму дописі п. з. „Неясність кубинського курсу під режимом Кастра", що „багато люди натерпілися там від брутальностей диктатури . . . Молодь, що боролася проти диктатури, переходила через тортури і в'язниці . . . Вістки про екзекуції розмірно нечисленні, порівнюючи з брутальністю поліції і армії генерала Батісти. Відомих катів і садистичних убивників розшукують по всій Кубі і, схоплюючи, розстрілюють . . ." Отож, теперішній терор на Кубі — ніби не терор, а тільки виконування справедливости, якої домагаються тіні мучеників, жертв терору Батісти. І справді, цілком інакше дивиться на цю справу той, хто бачить світлину, на якій кубинські повстанці розстрілюють якогось юнака чи жінку — а інакше той, хто бачить світлину розкопаної збірної могили покалічених тортурами жертв садизму диктаторського режиму Батісти.

Акція викликає реакцію, терор породжує відплату, насильство виправдує пізніший занік почуття правовости. Хто меча підносить, той від меча й гине — ця біблійна сентенція найактуальніша у відношенні до диктаторських режимів, опертих на п'ястуку і безправстві. А втім, для країни хвиля кривавого реваншу — це не менше нещастя, як хвиля терору, що спричинила той реванш. Знавці кубинських відносин пояснюють, що партизансько-повстанська боротьба Фіделя Кастра проти Батісти тривала занадто довго, щоб не порушити самих основ суспільного ладу та публічної моралі. І тому, — кажуть вони, — наївними були сподівання закордонних дипломатів, що ось, мовляв, з утечею за кордон Батісти та гуртка його найближчих співробітників відразу настануть на Кубі мир і порядок. Згаданий угорі кореспондент нюйоркського щоденника передбачає, що треба буде найменше двох років, поки на Кубі, в тій маленькій країні з територією несповна 45 тисяч кв. миль і населенням несповна 6,500,000 осіб, настане дійсний мир і спокій. Для стабілізації режиму потрібні реформи буквально в усіх ділянках життя, зокрема ж мусить сформуватись нова громадсько-політична структура, мусить бути не тільки написана, але й широко защепитися в масах нова конституція, перейнята новим духом.

Покищо на Кубі не закінчилась ще революція, дармащо сформувалась нова урядова верхівка. Революція триває ще й у не розпущених і не здемобілізованих збройних ватагах повстанців, і — ще більше — в умах борців проти диктатури та в масах, які звикли до стану анархії. Батіста і його поплентачі розсівали вістки, що Фідель Кастро і його прихильники — це або комуністи, або знаряддя комуністів. Імена провізоричного президента Мануеля Уррутії, прем'єра Хозе Кардони, міністра фінансів Лопеза Фреске й інших членів уряду заперечують цьому: це люди демократичного табору, професори, адвокати, фінансисти, інтелектуали, що з комунізмом не мають нічого спільного. Але безумовно комуністи мають нагоду „виплисти" на поверхню політичного життя, використовуючи саме можливість відновлення демократичних свобід. Тому закордон з турботою дивиться на майбутність цієї малої країни. Куба стала ще одним наявним доказом того, яким злом є тоталітарна диктатура, яка меститься на країні та її мешканцях навіть після власного упадку.

ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ В СССР

У четвер 15 січня ц .р. почався в Совєтському Союзі загальний перепис населення. Триватиме він вісім днів, починаючи від 8-ої години ранку 15 січня до 22 січня. В основу обліку буде взятий стан людей, що постійно чи тимчасово перебували у даній місцевості вночі з 14 на 15 січня. Перепис у поїздах, на кораблях, на залізничих і летунських стаціях був переведений уночі проти 15 січня.

Кожен громадянин СССР, оскільки він працює поза постійним місцем свого замешкання, буде записаний двічі — раз у місці свого замешкання, другий раз у місці тимчасового перебування. Це має нібито дати можливість ствердження, чи не було якогось пропуску.

За совєтського режиму перепис був переведений уже три рази — в 1920, 1926 і 1939 роках. Теперішній перепис, як підкреслює совєтська преса, потрібний партії й урядові передусім з огляду на сьому п'ятирічку, плян якої має бути складений наприкінці 1959 року. Совєти сподіваються зробити остаточні підрахунки перепису з допомогою рахувальних машин якнайскорше, можливо вже за кілька місяців.

Для переведення перепису змобілізовано і вишколено понад 600,000 спеціяльних працівників-опитувачів. В самій Українській ССР цією роботою займається 100,000 осіб. Усе це здебільша партійні і державні службовці, по селах головним чином учителі. Керують переписом т. зв. статистичні управління окремих совєтських республік. Дотичний відділ цього управління приміщений у Києві на вулиці Шота Руставелі разом з машино-лічильною республіканською стацією.

Підготовні роботи для проведення перепису тривали майже цілий рік. Для цієї мети совєтський режим намагався провести упорядкування назв вулиць (в деяких українських містах ці назви були дуже хаотичні, деякі вулиці мали по дві назви, одну з початку й другу з кінця), нумерацію міських кварталів і т. зв. домоволодінь. Для цієї ж мети зроблено нові списки міських мешкальних будинків і сільських населених місць.

Після проведення перепису, з 23 січня до 1 лютого спеціяльні інструктори-контролери перевірять правильність перепису з допомогою суцільного контрольного обходу й опитування. Відповіді на поставлені в переписному листі питання записуються тільки на підставі слів опитуваного, без перевірки даних за документами.

На самому початку переписного листа в окремій рямці вміщене — здається, з огляду на недовірливість совєтського населення до всякого роду анкет, попередження такого змісту: „Дані, записані в переписні листи, підлягають використанню виключно для цілей розробки підсумків перепису населення за встановленою програмою. Працівникам перепису забороняється повідомляти будь-кого про зміст відповідей, записаних у переписні листи."

Опитуваний має відповісти на 15 питань, поставлених у листі. Перше з них — „відношення до голови сім'ї". Друге і третє питання відносяться до справи постійного чи тимчасового перебування в даному домі і в даній місцевості. Четверте, п'яте і шосте стосуються статі (чоловічої чи жіночої), віку, який треба подати в роках і місяцях, і подружнього стану („чи перебуває тепер в шлюбі?"), в сьомому й восьмому питаннях іде про національність і рідну мову. В інструкціях, друкованих у совєтській пресі, у зв'язку з цими питаннями, підкреслюється, що відповіді на них треба записувати так, як каже сам опитуваний, а про дітей мають заявляти батьки. Дев'яте питання стосується громадянства: опитуваний має подати, громадянином якої держави він себе вважає. В десятому й одинадцятому питаннях запитуваний має дати відповідь на те, яку він має освіту, і, оскільки ще вчиться, подати назву школи чи закладу, в якому здобуває знання. 10-те запитання передбачає теж відповідь на те, чи хтось взагалі письменний чи ні. Дванадцяте, тринадцяте і чотирнадцяте питання стосуються місця роботи, зайняття й джерела прибутків чи засобів існування, якщо опитуваний не працює. В п'ятнадцятому питанні опитуваний має відповісти, до якої суспільної групи він належить: чи він є робітник, службовець, колгоспник, кооперативний кустар, селянин-одноосібник, некооперований кустар, особа вільної професії чи нарешті „служитель культу". Інших професій і суспільних груп запитний лист не передбачає.

Немає в запитному листі таких дуже частих колись у совєтських анкетах запитань про батьків, про їх соціяльний стан і т. п. Нема також ніякого запиту про приналежність до того чи іншого релігійного культу.

Висліди перепису будуть цікаві з кожного погляду. Тому, треба думати, Совєти не опублікують усіх даних, здобутих переписом, бо вони в деякому відношенні можуть бути невигідні. Тож і досі не опублікували вони всіх вислідів перепису 1939 року.

ЖОВТИХ ПЛЯМ ТРИВОЖНЕ КОЛО...

Жовтих плям тривожне коло,
Слів байдужних кайдани,
Може сонце прохололо,
А як ні, то поверни

Не ясні даруйки травня,
Не троянди, не вогонь —
(Буйна радість —
радість давня, —
Мов пісок з сухих долонь).

Поверни оті прозорі
Молодого серпня дні,
Спів і працю у просторі,
Гук возів у далині,

І у вирій перші шуми,
І озер безхмару дань,
Золоті човни задуми,
Легкоплинний час розстань.

ПАВЛО ФИЛИПОВИЧ

ЕКОНОМІКА АРҐЕНТИНИ

Приїзд арґентинського президента Артура Фрондізі на чолі делеґації до ЗДА на 12-денну гостину актуалізує справу цієї, другої щодо величини, південно-американської держави, яка має коло 20 мільйонів населення і займає простір 1,079,965 квадратових миль. Загальні довідники подають, що головними джерелами прибутків цієї еспаномовної держави є її скотарство та рільництво, а також ті галузі промислу, які можуть розвиватися на основі рільничої продукції: м'ясний, молочарський та млинарський. Арґентина вивозить м'ясо, шкури, вовну і зерно, а довозить машинерію, залізо, сталь, пальне та транспортові засоби. Але ця загальна інформація не дає повного образу теперішнього стану економіки країни, яка під час диктатури Перона не могла вільно розвиватися, а тепер, опинившись під демократичним режимом, стала на порозі економічної катастрофи.

Предметом нарад президента Фрондізі у Вашинґтоні мають бути справи військової й економічної допомоги Арґентині, промислового розвитку тієї багатої на сировці країни та виміни атомових матеріялів.

Президент Фрондізі своїми зарядженнями в ділянці економіки вже давніше старався здобути довір'я закордону до своєї фінансової й економічної політики. Наприкінці минулого року він заявив, що Арґентина мусітиме підтягнути пояс і жити суворим аскетизмом, щоб не опинитися над пропастю. Він скасував великі мита від імпорту, перевів валютові реформи, щоб стримати інфляцію, встановив нові квоти для експорту рільничих продуктів, і таким способом здобув довір'я фінансових кол ЗДА, які дали Арґентині позичок на загальну суму 329 мільйонів долярів. Ці гроші позичили Арґентині: уряд ЗДА, міжнародний монетарний фонд та приватні банки.

Все це мало своєю ціллю припинити постійну інфляцію арґентинської валюти і дати можливість американським інвеститорам та експортерам причинитися до поліпшення економіки тієї країни. А допомога ця мусить бути поважна, бо арґентинський уряд замкнув рік майже банкрутством: золоті й долярові резерви становили лише 100 мільйонів долярів, імпорт значно перевищив експорт, а торговельний дефіцит перевищив 200 мільйонів долярів.

У 1958 році кошти прожитку в Арґентині зросли на 45 відсотків, заробітні платні в останній чверті минулого року підвищились на 25 відсотків, ціни пішли вгору, а сума паперових грошей в обігу збільшилася з 50-ох більйонів пезів до 65-ох більйонів.

Одначе, президент Фрондізі приїжджає до Вашинґтону вже з дещо поліпшеним станом економіки своєї країни. Ось факти, які про це свідчать і які можуть давати ґарантію, що Арґентина зможе дійти до економічної рівноваги, якщо послідовно здійснюватиме свою господарську програму:

1. Президент Фрондізі і його уряд закликали нарід бути ощадним у щоденному житті, щоб не підсилювати інфляційних тенденцій валюти.

2. Арґентина підписала договір із ЗДА і Великою Британією, який дає право нафтовим компаніям цих країн шукати й добувати нафту на просторі 15 мільйонів акрів. Завдяки цьому договору Арґентина вже у 1962 році може бути самовистачальною країною в ділянці нафтових продуктів.

3. Арґентинський уряд підписав угоду з Міжнародним Монетарним Фондом, згідно з якою останній має дбати про оздоровлення арґентинської валюти і про лібералізацію торговельних зв'язків із закордоном. Фінансові інституції ЗДА дали вже Арґентині 325 мільйонів долярів позички.

4. Арґентинські збройні сили показали, що вони підтримують режим президента Фрондізі, коли допомогли урядові зліквідувати страйк 230,000 залізничників у листопаді 1958 року. Закордонні капіталісти мають довір'я до представників уряду президента Фрондізі, до його нафтового договору і протиінфляційних заходів.

Дотеперішні позички уможливлюють Арґентині стабілізацію економіки, а дальша економічна допомога ЗДА дасть змогу урядові президента Фрондізі здійснити плян промислової самовистачальности в ділянці сталі та вугілля, і відповідного збільшення продукції електричної енерґії. Сталеварня в Сан Ніколяс, фінансована Експортово-Імпортовим Банком, має вже в 1960 р. дати 550,000 тонн сталі. Французька фінансова фірма розбудовує в районі Патаґонії копальні м'якого вугілля, і в 1961 році ці копальні мають дати 1,200,000 тонн продукції.

Як уже згадано, головним джерелом чужих валют для арґентинської державної скарбниці є експорт рільничих продуктів і м'яса, вовни і молочних продуктів. Це все вивозить Арґентина головним чином до Англії, заробляючи річно коло 300 мільйонів долярів. В останніх роках, внаслідок грабіжницького господарювання рогатою худобою, число її впало до 41 мільйона (кілька років тому було 46 мільйонів), і уряд мусів зменшити кількість м'яса, експортованого до Англії.

При стабільності теперішнього уряду і при продовжуванні започаткованої ним політики Арґентина зможе поліпшити свою економіку і запевнити кращу життьову стопу своїм мешканцям. Страйк робітників в тому самому дні, в якому президент Фрондізі відлітав до ЗДА, і арештування в зв'язку зі страйком комуністів та пероністів, свідчать про те, що теперішній уряд мусить бути дуже енерґійним у здійснюванні своєї економічної програми.

Листи до Редакції

ТРОХИ СПРАВЛЕНЬ ДО ПОЛЕМІКИ

Нелегко писати ці справлення до полемічних матеріялів, що були видруковані в „Свободі" і знайшли широкий відгук в українській пресі та серед громадянства, бо йде справа про ще передвоєнну діяльність ОУН.

Але хотілося б внести справлення до того, щоб не було помилкових висновків, які постають внаслідок абсолютного незнання деяких фактичних справ, що їх автори порушують у своїх спогадах та коментарях. Маю на увазі справи Далекого Сходу. Можливо, що колись комусь доведеться насвітлити ті справи детальніше, щоб не повторювати тих самих помилок.

У своєму роз'ясненні „Навколо Роттердаму" п. Дм. Андрієвський в розділі 7 зазначає: „ОУН мала широкі зв'язки поза Европою, включно до Японії, про що писав у своїх спогадах ген. Капустянський. Про це згадував і В. С., описуючи прийняття, що його дав японський амбасадор у Берліні ген. Ошіма в травні 1938 р. . . . складається враження, що ці зв'язки з японцями не були таємницею для Совєтів . . ."

Безперечно, не були таємницею, бо про них знали абсолютно всі, хто хотів про те знати, в Манджурії, Китаї і Японії. Адже не було секретом, що кілька молодих членів ОУН приїхали на Далекий Схід спочатку до Японії, а потім до Харбіну. Ні один з них не знав московської мови, хоч збирались вони жити й працювати там, де московська мова потрібна була на кожному кроці. Також ніхто з приїжджих членів ОУН не знав і не старався вчити японську мову. Своїми зв'язками та впливами дехто з них пробував навіть застрашувати опонентів своєї дуже часто помилкової діяльности. Про це авторові цих рядків доводилося тоді писати до Европи, а вже зовсім недавно мати розмови недалеко від Ню Йорку, щоб вияснити деякі сумнівні рухи тих часів, що мають для нас сьогодні тільки історичне значення.

„На Далекому Сході українська діяльність провадилася завжди відкрито, і матеріяльні засоби діячів завжди були всім відомі. Японцям було цікаво притягнути деяких людей до себе на працю, і це їм вдалося в Манджурії в часі війни, під примусом, як оповідав один з утікачів звідти ще в 1947 р. в Шанґаї. Цих осіб, пізніше, здається, всіх вивезли червоні з Манджурії.

В розділі 8-му роз'яснення п. Дм. Андрієвський пише про 30 мільйонів долярів, що лишилися в Японії з царських часів, депоновані в банках в часи сибірського уряду, і що за них бувші члени цього уряду вели процес в японському суді. Насправді тих грошей було менше як один мільйон японських єн, що на ті часи становило приблизно 400 тисяч амер. долярів. Коли судовий процес добігав до кінця, до претендентів на ці гроші приєднався отаман Г. Семьонов, що жив у Токіо чи десь біля нього. Пізніше отаман Г. Семьонов переїхав до Дайрену в Манджурії, де його й захопили большевики. Вони судили його після війни у Москві й розстріляли разом з лідером московських фашистів К. Родзаєвським та І. Міхайловим, б. міністром фінансів сибірського уряду, який жадного відношення до обох не мав.

Процес в суді був виграний, але значну суму забрали адвокати та фірма, що фінансувала протягом років групу сибіряків на чолі з прем'єром Сазоновим, міністром закордонних справ В. Моравським та представником Г. Чертковим, яких всіх я особисто знав з часів боротьби за незалежність Сибіру. Вони видавали журнал в японській мові „Сибір" та інші публікації. Г. Чертков вивчив перфектно японську мову і тепер перебуває десь в Америці.

Отже, з цього видно, що жадних грошей, а тим більше такої фантастичної суми ген. Кутєпов не міг дістати. Царський уряд мав депозити, які потім перебрав російський Тимчасовий Уряд, але головно в Англії та Америці. В останній були гроші зі спеціяльних воєнних позик, про що можна знайти багато матеріялів у тодішній літературі.

Із здивуванням прочитав я в роз'ясненні п. Дм. Андрієвського про порівняння втрат москалів та українців у їх боротьбі проти Совєтів. Хіба можна взагалі порівнювати ці дві морально різні справи? Треба було б більше уваги присвятити саме виясненню, як то могло статися, що в подорожах полк. Є. Коновальця траплялися випадки, коли не було при ньому жадної охорони, хоч всі знали, що за ним полюють.

І. Світ

У СПРАВІ „ПОДИВУГІДНОГО УСПІХУ"

В „Свободі" з 5-го грудня ц. р. появилася нотатка „Подивугідний успіх" п. Оксани Бринь, в якій авторка повідомляє, що вона мала нагоду говорити з двома американцями, випускниками українського відд. Військової Школи Мов, і була захоплена їхнім знанням української мови, як також знанням української справи взагалі. Звичайно, авторка має повну рацію в цій частині своєї нотатки. Але треба зробити уточнення щодо приписання заслуг. У нашій школі немає одноособового навчання. В українському відділі працюють чотири викладачі і кожен з них провадить навчання в клясі. Тому заслугу треба приписувати всім викладачам, а не тільки мені. Пані Оксана Бринь тут перебільшила мої скромні заслуги, правдоподібно через недостатню поінформованість. Подаю імена інших викладачів українського відділу (за абеткою): Б. Александер, В. Гришко і С. Старов.

д-р Яр Славутич (-)

ПРО МОСКОВСЬКІ БРЕХНІ

Святу правду пише В. С-ко в „Два приклади з мільйону" у 222 ч. „Свободи", що Москва оббріхує все, що тільки може та навіть в голови малих дітей впоює крайню брехню про ЗДА. Бо ж самі бачимо, в якому добрі і вигоді живуть американці і якщо навіть є якісь дуже рідкісні випадки, що хтось тут бідує, то причини тої біди треба добачувати в недбальстві, пиянстві і т. п. таки ж того, що бідує, а не по стороні американської державної і господарчої системи, яка створила для своїх жителів найвищий життєвий стандарт у всьому світі. Здавалось би, що з цим фактом повинні числитися і признати цю правду навіть ті, які не люблять американців. Та, на жаль, так воно не є.

Не зважаючи на все те, для нас є зрозумілим, чому Москва не хоче признати правди про Америку, але незрозумі-

(Закінчення на стр. 4-ій)

Андрій Кігічак

З АКТІВ НЮРНБЕРЗЬКОГО ПРОЦЕСУ

(2)

По вибуху німецько-совєтської війни Франк 13 жовтня відбув у Берліні конференцію з міністром для Сходу Розенберґом. У звіті з тієї поїздки читаємо про обурення Розенберґа проти „Вермахту", який по зайнятті Львова допустив до проклямації українського уряду. Але свою заяву закінчив Розенберґ словами: „Блуд направлено, бо винних арештовано". В щоденнику не сказано, кого мав Розенберґ на думці — представників „Вермахту", чи авторів українського виступу.

На запитання Франка про долю українського університету у Львові, Розенберґ заявив, що не бачить ніякого сенсу в його існуванні, а українців, мовляв, треба заспокоїти, що поки не розвинув своєї діяльности київський університет, доти належить здержатися з відкриттям львівського. Розенберґ застерігся також проти переведення професорів львівського університету до Києва. А коли Франк заявив, що пішов українцям на певні поступки і запевнив їм свободу в царині релігії, шкільництва, мови і т. п., то Розенберґ закінчив дискусію заввагою, що, мовляв, він зревідував і змінив свій попередній плян творення самостійної держави для охорони проти російських впливів. Автор книжки, закінчуючи розділ про українців, додає від себе, що арештування в Галичині українських націоналістів, які повірили були облудним гітлерівським обітницям, відкрило їм врешті очі на те, що гітлерівці мали на меті, а саме: підбиття українських земель, так само, як і польських.

В дальшому ході книжки автор ще тут і там вплітає наші справи. На засіданні уряду Генерального Губернаторства в дні 16 грудня 1941 року вже видно наслідки конференції з Розенберґом, бо Франк заявляє, що „українці в нашій окрузі мусять визбутися думки про те, що ми можемо визнати в межах Великої Німеччини якогось роду самостійну українську державу". В українському питанні бачить він одиноку розв'язку: віддати українців нарівні з поляками в Німеччину, як робочу силу. При цьому Франк застерігся, що Галичина становить інтеґральну частину Великої Німеччини, а не якоїсь спільноти з Великою Україною, хоч би навіть духової. Отже, навіть спроба зробити зі Львова суроґат Києва, на думку Франка, мусить бути унеможливлена. Згідно з інструкцією Розенберґа він повторив зарядження — звести до мінімуму вивішування українських прапорів і доручив ліквідацію всіх українських товариств, за винятком необхідних для нормального діяння загально-суспільного апарату.

З наведеного виходить, що у відношенні до української проблеми всі німці були одної думки, бо вже подібні зарядження видавав Франк на свою руку, перед зустріччю з Розенберґом. А зарядження Розенберґа покривалися з виданими вже зарядженнями Франка, тільки той на засіданнях уряду повторював своїм референтам це для формальности, у виконанні наказу. Коли в протоколах зустрічаємо так часто згадку про українські прапори, то видно, що і у них „страх мав великі очі".

Але читаймо далі. Франк знову пригадує, що Генеральне Губернаторство має бути знімчене і що коли згідно з плянуванням „фюрера", після перемоги на Сході там має постати округа ґотів, то ҐҐ можна буде зробити округою вандалів.

На засіданні уряду ҐҐ в дні 11 березня 1942 р. Франк знову повторює, що для розв'язки народностевих проблем, залишається тільки виселити з тих теренів як поляків, так і українців, бо якби вийшло так, що співпраця поляків з українцями стала реальним фактом, то „ми б тоді втратили політичну гойдалку", — закінчив ґубернер. На партійному з'їзді в Кракові 15 серпня 1942 р. Франк заявив, що піддержує напружені відносини між українцями та поляками, і треба не допускати до того, щоб вони погодилися, а у висліді того об'єдналися.

На конференції безпеки Люблинської округи в дні 29 травня 1943 р. СС оберґруппенфюрер Мілер поінформував, що поліція безпеки свідомо включилася в боротьбу між українцями та поляками. Забитих польських поліціянтів він рекомендував заступати . . . українцями. Дня 9 грудня 1943 р. Франк заявив, що внаслідок помилкової тактики на східніх теренах українці з поляками сполучилися і політична позиція німців там ослабла. Але вже в лютому 1944 р. постала в тактиці адміністраторів якась метушня, бо львівський ґубернер Вехтер 16 лютого 1944 зажадав від Франка вияснення, чому, коли пропаґандивну авдицію в українській мові висильня в Кеніґсберґу (Крулевєц) закінчує словами „Слава Вільній Україні", то за такий самий виклик у Львові людей арештують.

Для упластичнення гітлерівської облуди супроти українців автор книжки наводить з щоденника Франка перебіг його конференції з Гітлером в дні 6 березня 1944 р. Франк представив Гітлерові поляків як вищий супроти українців інтелектуально комплекс. Далі він заявив „фюрерові", що завдяки його перфідній політиці йому вдалося довести до зорганізування в Галичині української добровольчої дивізії СС. Своє справоздання закінчив він запевненням, що українське населення мирне, працьовите, спокійне, і немає з ним клопотів.

У книжці два рази зустрічаємо згадку про те, що Франк палив деякі урядові документи (поза своїм щоденником, який його „засипав"). Перший раз — при виїзді з Кракова 17 січня 1945 р., а другий — уже в Баварії, де він віддався добровільно американцям. Але видно, що всіх актів Франк не понищив, коли автор книжки знайшов у судових матеріялах Нюрнберзького процесу меморіял-протест д-ра В. Кубійовича, висланий на ім'я ґубернера в лютому 1943 року. Автор книжки не копіює цього меморіялу, а переказує його зміст „своїми словами", вибравши наймаркантніші місця. Отже: „...нелюдяне трактування, дика бранка на примусові праці, безосновні арештування, а вкінці — масові розстріли, що не належать до рідкісних випадків. Українці мусіли прийти до висновку, що німці не роблять ніякої різниці між народами на Сході, і однаково трактують так приятелів, як і ворогів. Влада застосовує збірну відповідальність однаково як до українців, так і до поляків". Далі: „. . . з доданих до меморіялу матеріялів, а зокрема поіменного списку жертв, виходить, що гітлерівці розстрілювали разом з матерями п'яти- і трилітніх дітей та 70-річних старців. Українських селян розстрілювано разом з польськими селянами".

Автор книжки представляє д-ра Кубійовича, як жертву, точніше знаряддя облудної гітлерівської політики.

В кінці книжки зустрічаємо ще одно місце про українців, в якому автор пише, що Франк з клясичною облудністю буцімто підтримував українців, спеціяльно тих з Галичини, на ділі ж мав на меті усіх виселити, а тих, що залишаться, зґерманізувати.

Щоденник Франка, з якого ми стільки довідалися про його „прихильність" до українців, був ведений від 25 жовтня 1939 до 3 квітня 1945 року. Ні видавництво, ні автор, зреферованої книжки не застерегли за собою ніяких прав.

Кінець

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Дітройт, Миш.

З діяльности УКНА

Як загально відомо, ще десять років тому українські учені створили в Німеччині НЕЗАЛЕЖНУ АСОЦІЯЦІЮ дослідників совєтської теорії і практики в національних проблемах на чолі з проф. д-ром Юрієм Бойком як її головою, завданням якої є вивчати гнобительську політику москалів супроти не-російських народів, національно - визвольні рухи в СССР і національно-московську природу большевизму та інформувати всебічно і правдиво наукові кола вільного світу про імперіялізм Москви. Досі видали кільканадцять чужомовних праць з цієї ділянки, що одержали дуже високу фахову оцінку. Згодом включився в круг цієї Української Наукової Установи цілий ряд українських учених у діяспорі. Оце тепер готують вони англійською мовою на 500 сторінок друку монументальну збірну працю п. н. „Московське коріння большевизму" в 17 розділах, в якій буде виказана ґрунтовна аналіза світового комунізму, що в дійсності є лиш російсько - московським большевизмом.

Незалежна Асоціяція розвиває свою діяльність виключно і завдяки підтримці свідомих українців, щоб унезалежнитися від чужосторонніх чинників і всяких еміґраційних російських чи інспірованих ними „антибольшевицьких визвольних комітетів", які в своїй дії змагаються за збереження цілости території СССР чи Росії і за дальшу „вічну" залежність хоч би й всіх народів від Москви, а зокрема ведуть заїлу міжнародню акцію включно до заперечення українцям права на Самостійну й Соборну Державу, мовляв, перше биймо всі большевиків, а опісля на Україні зробимо плебісцит і нехай населення голосує, чи хоче бути в дальшій „дружбі" з Росією чи відокремитися.

Очевидно така спроба збоку москалів т. зв. політики непередрішення є черговою провокацією супроти нас українців, які вирішили остаточно те питання перед сорока роками на Рідних Землях, збудувавши Українську Самостійну Соборну Державу, яка в огні й крові в короткому часі впала жертвою хижацької московсько - большевицької аґресії.

Значення під сучасну пору й питома вага Незалежної Асоціяції для Української Визвольної Справи величезні. І не дивно, що брак фінансових засобів для ведення дальшої важливої для України праці українських незалежних учених заставив їх вислати свойого голову Незалежної Асоціяції проф. д-ра Юрія Бойка за океан особисто зорганізувати потрібну їм матеріяльну допомогу.

На вістку про приїзд проф. д-р Ю. Бойка Обласна Управа ОДВУ стейту Мишиґен зробила всі заходи включно до інформацій, запрошень, оголошень, летючок і дописів у пресі, в церквах Дітройту й на радієвій українській передачі. Врешті й сам проф. Ю. Бойко завітав до нас з початком липня м. р. Він знаток підсовєтської дійсности, колишній професор університету в Харкові, заарештований НКВД за зв'язки з українським націоналістичним рухом, лиш із-за гарту духа й сили волі не подався на тортурах. Був засланий в далекі провінції в концтабори холодного Сибіру, а тепер професор Українського Вільного Університету в Мюнхені. Його доповідь „Сьогоднішні визвольні рухи в СССР і можливості визволення України" була культурною атракцією.

Під час побуту проф. Бойка в Дітройті виникла ідея зорганізування широкої матеріяльної допомоги Незалежній Асоціяції. За ініціятивою Обласної Управи ОДВУ стейту Мишиґен створився з присутніх на доповіді організацій „УКНА", тобто Український Комітет для підтримки Незалежної Асоціяції дослідників совєтської теорії і практики в національних проблемах стейту Мишиґен з осідком у Дітройті, що й перебрав на себе обов'язок розбудови матеріяльної допомоги Метрополії Дітройту для Незалежної Асоціяції, включаючи до співпраці численні українські організації. Роздано збіркові списки, розіслано до сімдесятикількох організацій запросини до співпраці з проханням прислати своїх представників до УКНА. Багато організацій не відгукнулися й досі на наш заклик і запросини. В деяких організаціях йшли кількамісячні дискусії за чи проти Незалежної Асоціяції й там теж патріотичний дух і здоровий розсудок взяли спонтанний верх і вони прилучилися до акції підтримки Незалежної Асоціяції. Склали пожертви й прислали своїх представників до УКНА. Незвичайно теплу підтримку дала для УКНА Управа Метрополітального Відділу УККА в Дітройті.

А тим часом члени УКНА впродовж 4 місяців вели вперту і успішну збіркову акцію, і зібрали готівкою і деклляраціями до 1,000 дол. Правда, акція УКНА проходить тихо й без зайвого шуму. Замість складати прилюдні резолюції, члени УКНА шукають українців доброї волі й збирають пожертви для Незалежної Асоціяції а її члени краще за нас і розумніше все інше зроблять.

Ми просимо ще раз всі ті українські організації Метрополії Дітройту та всіх тих українців, що переочили таку добру нагоду допомогти Незалежній Асоціяції і цього досі не зробили ще — перевірити своє становище у цій справі і влючитися в допомогову акцію УКНА. Всі організації, що цього ще не зробили, просимо виповнити вислані їм формуляри й повернути на вказану там адресу УКНА. Друзі! Нехай крім гордого почуття приналежности до Української Нації і її Боротьби за Волю, буде у Вас неменш горде почуття обов'язку! Стукаємо до Ваших українських сердець! Якщо вони б'ються, зложіть свою щедру хоч і скромну, а гідну Ваших матеріяльних можливостей пожертву для Незалежної Асоціяції, яка в сучасній холодній війні розправляється з лютим ворогом України!

До співпраці з УКНА приступили: Метрополітальний Відділ УККА в Дітройті, Обласна Управа ОДВУ стейту Мишиґен, 4 Відділ ОДВУ ім. Юл. Головінського в Гемтремк, Миш., 24 Відд. ОДВУ ім. Євгена Коновальця і 14 Відд. УЗХ в Дітройті, 34 Відділ УЗХ і 94 Відд. УНСоюзу ім. Маркіяна Шашкевича в Гемтремк. Досі вплинули такі пожертви до каси УКНА:

110 дол. — Метр. Відділ УККА Дітройт. По 25 дол. — ОУ ОДВУ стейту Мишиґен; 4 Відд. ОДВУ ім. Ю. Головінського, 24 Відд. ОДВУ ім. Є. Коновальця; 14 Відд. УЗХ, 34 Відд. УЗХ. 20 дол. — 94 Відд. УНСоюзу ім. М. Шашкевича. Такі українці Метрополії Дітройту склали свої пожертви на НА готівкою: По 110 дол. — Ст. А. Левкут, В. Семеґен. 50 дол. — О. Червак. По 20 дол. — д-р Грибик, Сковрон. 15 дол. — проф. д-р П. Біланюк. По 10 дол. — пп. дир. І. Біловус, А. Блащук, інж. І. Богач, П. Ващук, М. Дякун, П. Зайло, П. Залуга, Е. Зубальський, І. Іванчук, пастор Д. Кузів, д-р С. Ґарфанович, М. Семеґен, М. Сенів, Скоп. По 5 дол. — пп. Г. Біловус, Гевко, П. Грицик, В. Дідик, І. Качмар, А. Колодько, І. Лотоцький, інж. В. Маріяш, А. Михальчук, д-р Обушкевич, д-р Є. Перейма, М. Пірецька, П. Семеґен, Гр. Смолій, Я. Стасик, П. Трепет, Р. Туркевич, М. Яворська. По 3 дол. — пп. інж. О. Біланюк, М. Бориськевич, інж. В. Сторожук. По 2 дол. — пп. Т. Березюк, інж. В. Варивода, Ст. Семеґен, Варденець, М. Семеґен, М. Сюврон. По 1 дол. — пп. інж. Р. Балтарович, інж. Д. Березовський, М. Бойдем, О. Бойчук, П. Ґарди, М. Ґузиляк, М. Демчук, С. Зальопаний, А. Кавалець, С. Каранець, Казієвич, П. Кізел, І. Костюк, Ст. Крупка, Місьонґ, Марковський, А. Михальчук, А. Наконечна, О. Наконечний, д-р І. Смерека, І. Стружовський, М. Стружовська, І. Слупецький, Р. Татарський, М. Тиро, Є. Федак, П. Федик, І. Федчишин, М. Шавалюк, д-р І. Яців, Н. Н.

-Зе.

● **Індіра Ґанді**, 41-річна донька індійського прем'єра Джавагарлала Неру, є найповажнішим кандидатом на пост президента індійського національного конґресу. Її чоловік, також член парляменту, не посвоячений із славетним Махатмою Ґанді. Індіра Ґанді має двох синів шкільного віку. Індійський національний конґрес — це одна з найбільших у демократичному світі політичних партій, до якої належать члени уряду Індії.

● **Кінова зірка Кім Новак і співак Перрі Комо** 16-го січня відвідали в Білому Домі президента Айзенгавера і передали йому грамоту почесного члена Верасті Клабс Інтернешенел. Президент прийняв артистів дуже гостинно, показував їм фотографії членів родини і розмовляв з ними про ґольф.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у ЗДА

влаштовує ПЛЕНАРНУ КОНФЕРЕНЦІЮ із доповідю проф. Юрія В. Шевельова п. н. „Нове і старе про поговірки Полтавщини" і „Про українські географічні назви англійською мовою". Конференція відбудеться в будинку Українського Інституту Америки, 2 Е. 79 вул. Н. Й. в неділю, 25-го січня 1959 року о год. 6-ій вечора. Вхід вільний.

Управа УВАН у ЗДА

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

Концерт Зої Полевської в Боффало

По концерті Зої Полевської в Тавн Голл в Ню Йорку, писав критик Роберт Пірк у своїй рецензії в „Ню Йорк Геральд Трібюн", що „струни челя співали людськими голосами". Ми мали нагоду переконатися в тому, коли наша українська світової слави челістка загостила до Боффало і 6-го грудня м. р. дала концерт в залі укр. кат. школи. Програма була нова і дбайливо зложена, крім творів чужих авторів обнимала 3 твори українських композиторів, а саме два твори Лисенка і один твір Зої Полевської.

Вже виконанням першої точки артистка нав'язала контакт із слухачами, які були захоплені виконанням Сонати А. Вівальді. Це довший твір, зложений з 4-ох частей в темпах Лярґо і Аллеґро. Частина Лярґо була виконана з правдивим почуттям і великою дозою експресії. Аллеґро було відогране з темпераментом і прецизією у відтворенні технічної мережки. Друга частина твору була виконана з огнем і ентузіязмом.

Потім слідувала друга точка концерту Варіяції на тему Рококо Чайковського. Тема сама собою безпретенсіональна, зате обробка мистецька і справді концертова, не кожний мистець челіст зможе її заграти, бо там маґато каденцій незвичайно штукательних і технічно тяжких. Та Зоя виконала їх переможно, легко і ґраціозно, значить, для неї нема чельових труднощів. Слухачі були захоплені грою, домагалися наддатків, тоді Зоя заграла ще „Вальс" Чайковського.

По перерві слідував твір музичний Піццетті Іль канто, — це рід пісні, в якій артистка могла виказати красу кантіленового тону, при делікатнім дотику пальців на струнах челя. Інтересне було виконання твору Скотта Пастораль, це твір на само чельо, — супровід дуже обмежений лиш до кількох фортепіянових акордів, є в нім багато концертових прикрас, питоменних для челя, приміром подвійне ґліссандо, продовжуюче звук чельового акорду піццікато, воно було виконане знаменито.

Відтак слідувала Українська Пісня, композиція Зої Полевської, в якій добре схоплений кольорит і характер української пісні. Як бачимо, Зоя Полевська є не тільки виконавцем творів, але також компоністкою чельових творів. Гавот з української Суїти Лисенка виконано прекрасно, дуже цікава обробка пані Зої. Другий твір Лисенка — Листок Альбому, український музичний твір, який був її найближчий по душі, виконала з мистецьким відчуттям, яке рідко стрічається.

Кінцевою точкою програми був Данс Ф. Альфано, твір доволі трудний технічно, його відограла челістка бравурно.

Слухачі були захоплені грою Зої і невгаваючими оплесками домагалися наддатків, маленька дівчинка вручила артистці велику китицю квітів. Як наддаток заграла Зоя ще 3 твори, Сарасоте Танок, Шумана Траймерай і українську Пісню Безкоровайного.

Належиться згадати, що до успіху концерту причинилася у великій мірі гра на фортепіяні проф. Полевського, який є прямо ідеальним акомпаніятором. Хто чув гру цих мистців на концерті, був переконаний, що вони є знаменито зіграні і що в інтерпретації творів і темпах синхронізували на дрібну частину секунди.

Василь Безкоровайний

КОНЦЕРТ ЗОЇ ПОЛЕВСЬКОЇ В ДІТРОЙТІ

Двоє відомих мистців — віольончелістка Зоя Полевська та піяніст проф. Микола Полевський — загостили до Дітройту, де дали свій концерт в неділю 14-го грудня.

Гарний репертуар з різних жанрів вільончелевої літератури виповнив програму цього вечора. Соната е-моль Вівальді започаткувала концерт. Цей твір хоч не дуже ефектовний, зате його виконання вимагає великої прецизности. Композитор, великий знавець смичкових інструментів, дав у своїх творах багато скомплікованих засобів техніки даного інструменту. У цій сонаті солістка задемонструвала велику справність різних родів техніки як правої так і лівої руки. А вже по другому творі, а саме по „Варіяціях на тему Рококо" Чайковського з повним правом треба признати челістці високий мистецький рівень виконання. У її грі є ритмічна дисципліна, гарно опрацьовані рухи смичка, а що найважніше, — це абсолютна певність атаки і траплення звуків.

Так само і в наступних творах, як „Гавот" Миколи Лисенка (транскрипція Пплевської), його ж „Листок до Альбому" та в „Українській пісні" своєї власної композиції челістка виказала велике знання фразування та уміння видобути багато звуку з інструменту з різними динамічними ефектами. Гарне, ніжне вібрато та вміле провадження смичка завершують у солістки докладну інтонацію та краску звуку. Траскрипція „Ґавоту" Лисенка для віольончелі дуже вдатна та звучить гарно у всіх реґістрах. Композицію „Українська пісня" варто було б дещо більше наситити засобами віольончелевої техніки, щоб дещо прикрити виразний стиль вокальної пісні. Творами „Іль канто" Піцетті, „Пасторал енд Ріл" Скотта, Танком Альфано та кількома наддатками челістка виповнила програму цього вдатного концерту.

Проф. Полевський — це визначний знавець свого інструменту, а як акомпаніятор показав себе на цьому вечорі дійсним майстром. Без найменшого відхилення від солістки в'язав та підкреслював усі фрази, грані солісткою так, як вона їх інтерпретувала.

Публіка, хоч не дуже численна, приймала виконання артистів з великим захопленням. Видно, що добрі імпрези інструментальної музики мають щораз більший успіх у наших слухачів. Слід додати, що в організацію концерту вклали свою працю Федерація Українців Стейту Мишиґен і місцевий Метрополітальний Відділ Українського Конґресового Комітету.

Богдан Сарамаґа

Увага! **НЮ ЙОРК й ОКОЛИЦЯ!** Увага!

„ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ" фільм прод. Авраменка.

Висвітлюється: вівторок, 20-го, середа, 21-го, четвер, 22-го і п'ятниця, 23-го січня 1959 р. в „АМЕРІКЕН ТІАТЕР" — 3-та вул., між Евенями „Б" і „С" в Ню Йорку.

Початок сеансів: кожного дня — 11:30 рано до пізньої ночі.

Запрошуємо всіх Українців побачити цей прекрасний історичний фільм на великому екрані.

Увага! **УКРАЇНЦІ ГАРТФОРДУ і ОКОЛИЦЬ!** Увага!

Відділ УККА в Гартфорді, Конн.,

при співучасти

МІСЦЕВИХ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

— влаштовує —

в неділю, дня 25-го січня 1959 р.

в год. 4:00 по полудні

в залі БІРНС-СКУЛ — при Рос і Потнам вул.

СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ

для відзначення

40-річчя АКТУ ЗЛУКИ УСІХ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ В ОДНУ СОБОРНУ УКРАЇНСЬКУ НАРОДНЮ РЕСПУБЛІКУ.

До урочистого відзначення Великих Січневих Роковин закликає усе Українське Громадянство та Молодь

ВІДДІЛ УККА в ГАРТФОРДІ

Увага! **ФИЛАДЕЛФІЯ!** Увага!

Для відзначення

41. Роковин Незалежности і 40. Роковин Соборности Української Народньої Республіки

— відбудеться —

в СУБОТУ, 24-го СІЧНЯ 1959 року

о год. 8:00 вечора

в залі ТАВН ГОЛ — вулиця Брод, ч. 150

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ

Промовцями на Академії будуть:

секретар Кабінету Президента ЗДА п. Роберт ҐРЕЙ і д-р Володимир ҐАЛАН.

У мистецькій частині програми виступить:

Мішаний Хор КОБЗАР під управою д-ра Антона Рудницького; співачка Ганна Шерей і декляматорка Надя Филипів.

При фортепіяні:

Лідія Бульба, Зоя Маркович і Роксоляна Оґроднік.

ДО МАСОВОЇ УЧАСТІ В АКАДЕМІЇ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ НАЙСВІТЛІШИХ ДАТ В НОВІТНІЙ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ЗАПРОШУЄ ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ при ФІЛІЇ УККА у ФИЛАДЕЛФІЇ

Квитки до набуття в „БАЗАРІ" — 824 Н. Френклін вул., а також при касі перед початком Академії.

Просимо раніше набувати квитки, щоб оминути натовпу при касі.

Всі місця нумеровані.

Українська Громада м. НЮАРКУ і Околиці, Н. Дж.

— влаштовує —

в неділю, дня 25-го січня 1959 р.

о год. 5:00 по полудні

в залі „УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ" — 180 Вільям вул. НЮАРК, Н. Дж.

СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ

для відзначення

41-РІЧЧЯ ПРОГОЛОШЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ САМОСТІЙНОСТИ

та

40-РІЧЧЯ ПРОГОЛОШЕННЯ ЗЛУКИ УСІХ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ В ОДНУ ОДНОЦІЛЬНУ СУВЕРЕННУ НАРОДНЮ РЕСПУБЛІКУ.

Святочну доповідь виголосить — ред. А. ДРАГАН.

ПОДРОБИЦІ МИСТЕЦЬКОЇ ЧАСТИНИ В ПРОГРАМКАХ.

До урочистого відзначення Великих Січневих Роковин закликають усе патріотичне Громадянство та Молодь

Український Центральний Комітет Філія УККА в Нюарку

Український Громадський Комітет Співпраці Організацій м. Нюарку

Замість квітів на могилу невіджалуваної

ХРИСТИНИ ЯРОШ,

що трагічно відійшла у вічність дня 1-го січня 1959 р. у Нюарку, складаємо $ 25.00 на фонд МАТИ й ДИТИНА на допомогу українським сиротам у Німеччині.

Марія ПАВЛЮК, д-р Орест ПАВЛЮК

д-р Євген ГІЛЬ

131-ий ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ім. АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО при Організації Оборони Чотирьох Свобід України в ШИКАҐО

— влаштовує —

в суботу, 24-го січня 1959 р.

в авдиторії залі СУМА, при 2457 W. Chicago Ave.

ВЕЛИКІ ЗИМОВІ ВЕЧЕРНИЦІ

ПОЧАТОК ЗАБАВИ — год. 8:30 вечора.

Оркестра — п. ЧИЖИКА.

Добрий буфет у заряді Пань.

Літературно-Мистецький Клюб у ФИЛАДЕЛФІЇ

повідомляє, що

в п'ятницю, дня 23-го січня 1959 р.

в залі СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ при 909 Норт Френклін вулиці

— відбудеться —

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР

письменниці й поетки

Віри Селянської — Вовк

яка читатиме свої нові твори поезії, леґенди і фраґменти з нової повісти „ВІТРАЖІ".

Доповідь п. н.: „ОСНОВНЕ В ТВОРЧОСТІ ВІРИ СЕЛЯНСЬКОЇ-ВОВК" виголосить — ред. БОГДАН КРАВЦІВ.

ПОЧАТОК — в год. 7:00 вечора.

УВАГА! **УВАГА!**

Відділи УНС в Аллентавні і Околиці!

Заходами

ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ в АЛЛЕНТАВНІ

та в порозумінні

З ГОЛОВНОЮ КАНЦЕЛЯРІЄЮ УНСОЮЗУ

— відбудеться —

в неділю, 1-го лютого 1959 р.

в приміщенні

Української Православної Парафії при 803 Норт Фронт вул. в Аллентавні, Па.

ОКРУЖНА НАРАДА

ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ АЛЛЕНТАВНСЬКОЇ ОКРУГИ,

до участи в якій є управнені й запрошені Конвенційні Делеґати, Відділові урядовці, та всі Члени УНСоюзу наступних, Відділів УНСоюзу:

АЛЛЕНТАВН:	147 і 151	НОРТГЕМПТОН:	44, 318 і 442
БЕТ (Назарет):	95	ОРМРОД:	124
БЕТЛЕГЕМ:	47 і 288	ПАЛМЕРТОН:	369
ІСТОН:	137 і 438		

В ПРОГРАМІ ЗБОРІВ:

1. Заснування Окружного Комітету Відділів УНСоюзу аллентавнської округи;
2. Відзначення 65-літнього ювілею УНСоюзу;
3. Намічення діяльности.

В нараді візьме участь:

д-р ЯРОСЛАВ ПАДОХ, головний секретар УНСоюзу.

ГОСТЯМ РАДІ!

ПОЧАТОК — в год. 2:00 по полудні.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ

— влаштовує —

в програмі ЮКОМА — для урочистого відзначення 250-ліття З ДНЯ СМЕРТИ ГЕТЬМАНА І. МАЗЕПИ

КОНФЕРЕНЦІЮ

яка відбудеться

в СУБОТУ, 24-го СІЧНЯ 1959 р.

в год. 6:00 вечора

у великій залі ІНСТИТУТУ — 2 Схід 79 вул. в Ню Йорку.

ПРОГРАМА:

1. Директор Інституту Ю. РЕВАЙ: Відкриття;
2. Голова ЮКОМА, проф. д-р В. СІЧИНСЬКИЙ: Вступне слово.
3. Проф. Д. ГОРНЯТКЕВИЧ: доповідь на тему „Українське мистецтво доби гетьмана Івана Мазепи".

Дирекція Українського Інституту Америки

УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНОЗНАВСТВА при Науковому Товаристві ім. Шевченка в ЗДА

ДЕВ'ЯТИЙ ЦИКЛ ВИКЛАДІВ

АКАДЕМІЧНОГО РОКУ 1958-59

— відбудеться —

в СУБОТУ, 24-го СІЧНЯ 1959 р.

в год. 1:00 по полудні.

ПРОГРАМА:

1. Проф. В. ЛЕВ: Поетична творчість Зерова. — Год. 1:00-1:50;
2. Проф. Б. ЗАГАЙКЕВИЧ: Українське письменство княжої доби. — Год. 1:55-2:35;
3. Проф. Ю. ШУМОВСЬКИЙ: Археологія України. — Год. 2:40-3:20;
4. Проф. М. ВЕЛИЧКІВСЬКИЙ: Економіка України. — Год. 3:25-4:05;
5. Проф. К. КИСІЛЕВСЬКИЙ: Українська мова — практична стилістика. — Год. 4:10-4:50.

Виклади відбуватимуться:

в залі НТШ — 302-304 Захід 13 вул., в Ню Йорку.

Доїзд підземкою: зупинка лінії Індепендент при 14 вул. і 8 Евені.

Дирекція Університету Українознавства

В НЕДІЛЮ, 25-го СІЧНЯ 1959 р. Год. 2:30 по пол.

На грищі New Farmers Oval 2, при 69-ій вул. і Metropolitan Ave., Middle Village, L. I.

відбудуться

МИСТЕЦЬКІ ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ

УСК Ню Йорк — SPFR Passaic

ПЕРЕДЗМАГ: Год. 10:00: УСК Б-дружина — HOBOKEN Б-дружина

Год. 11:30: УСК 'А' юньйори — SEGURA юньйори (Nat. Jun. Cup)

Год. 12:45: УСК '1Б' — SPFR PASSAIC резерва.

ДОЇЗД: BMT Canarsie Line до Myrtle Ave., а звідси пересісти на Metropolitan Ave. Train та їхати в сторону Middle Village до останньої зупинки.

Книжка й часопис — найнеобхідніші в домі культурної людини

● КНИЖКИ ●

„ВОЛОСОЖАР", ч. 3

Літературно-мистецький журнал, ч. 3, грудень 1958. У змісті автори: Л. Полтава, Ів. Манило, М. К. Рамірез, А. Салавей, Л. Т. Орлигора, Ів. Стоцький, Г. О. Діброва та ін. Річна передплата — 1 дол. Ціна одного прим. — 25 цт. Замовлення та гроші (чек, готівка, моні-ордер) висилайте на адресу:

WOLOSOZAR, P. O. Box 9752
Philadelphia 40, Pa., USA

ДИВІДЕНДИ

3 3/4 % РІЧНО

виплатила за 1958 рік.

Урядування:

СЕРЕДА: 7-9 вечора

СУБОТА: 5-7 вечора

Складати гроші, чи позичати —

НАЙКОРИСНІШЕ В СВОЇЙ КРЕДИТОВІЙ КООПЕРАТИВІ

„САМОПОМІЧ" в Джерзі Сити

SELF RELIANCE (J. C.) FEDERAL CREDIT UNION

136 Essex Street Jersey City, N. J.

Безплатне обезпечення на життя, відповідно до висоти ощадности. — При позичках низькі відсотки і безплатне обезпечення до висоти $ 10,000, в разі нещастя, або непрацездатности. — Тому ощаджуйте СИСТЕМАТИЧНО і позичайте стало гроші лише в Кредитовій Кооперативі „САМОПОМІЧ" в Джерзі Сиrі, Н. Дж.

Інформації: JERSEY CITY: OL 6-4999 або: DE 3-5348; PASSAIC: PR 9-0227

Членів-співвласників просимо голоситися для вписання дивіденди за 1958 р.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

(Закінчення зі стор. 2)

лим є це, чому ще багато американців, а серед них навіть дехто з визначних людей, не може, чи не хоче признати правди про Росію.

Таке питання родиться, коли переглядаєте статтю Адлея Стівенсона в журналі „Лук" з 25-го листопада 1958 р.

Яку велику прислугу цілям Москви робить Адлей Стівенсон, представляючи Росію як 200-мільйонову націю і захоплюючись „гостинністю" тих, які представляють навіть не російським дітям Америку як країну нужди і соц. несправедливости.

З глибокою пошаною
К. К.

Денвер, Колорадо.

ХТО НАПИСАВ „МИ ГАЙДАМАКИ"

До статті д-ра М. Дольницького — „Свобода", ч. 228 з 26 листопада 1958:

„Ми гайдамаки" написала п. Константина Малицька, — учителька жіночої школи, Р. Шк. у Львові — на просьбу д-ра Трильовського.

Евгенія Ясеницька-Котис,
учителька Р. Шк. у Львові.
Филаделфія, Па.

У СПРАВІ „ШИКАГОВСЬКОЇ ХРОНІКИ"

У „Свободі" з 25-го листопада 1958 р. в рубриці „Шикаґовська хроніка" під редакцією п. С. Куропася у розділі „Шикаґовські Молодечі Клюби" — подано таке: „Радіогодина д-ра Степана Самбірського „Голос України" йде нашій молоді в Шикаґо на зустріч . . ."

Дирекція Об'єднаної Української Радіопередачі **„Голос України"** в Шикаґо подає до відома, що п. д-р С. Самбірський має свою приватну радіопрограму під назвою **„Голос Свободи"**, на якій раз в тижні (субота) передає свої програми для дітей. Об'єднана Українська Радіопередача „Голос України" — це громадська установа, що працює під опікою громадських установ та передає свої радіопрограми кожного дня ранку, а в суботу ввечорі. Ранішні передавання з виховним змістом призначені для дітей та молоді.

За Дирекцію „Голосу України" — **О. Плешкевич (-),** голова; **Рома Турянська (-),** секретар.

Курці менше хворіють на хрипку і запалення горла, але більше кашляють

Клівленд, Огайо. — Д-р В. С. Бовк із Вестерн Резерв Юніверсіті в Клівленді, ствердив на основі статистики, що курці більше кашляють в порівнянні з некурцями, але зате вони менше хворіють на хрипку і на запалення та біль горла. Він заявляє, що не знає причини цього явища, але в 1948 році в Клівленді почали студіювати стан здоров'я членів 59 родин, це значить 118 батьків і їхніх дітей, і стверджено, що курці менше хворіли на горло і менше западали на хрипку, хоч вони більше кашляли в порівнянні з некурцями. Д-р Бовк не знає, як вияснити такий стан, і навіть передбачає, що ведено недокладно статистику, бо ж курення подразнює горло, а кашель — це майже ті самі хворобливі явища, які виступають при інших недугах горла.

Кошти прожитку в Ню Йорку впродовж року зросли на 4.5 %

Ню Йорк. — Громадська рада Великого Ню Йорку обрахувала, що кошти прожитку в тому місті в часі від жовтня 1957 до жовтня 1958 року збільшилися на 4.5 відсотка. До коштів прожитку зараховано ціну за товари і за всяку потрібну виконану працю для однієї родини з чотирьох осіб, в якій тільки одна особа працює. Ці кошти збільшилися на 12.2 відсотка в порівнянні з жовтнем 1954 року, коли ці кошти виносили 100. Це значить, що 4-членна родина мусіла б мати 4.737 долярів на рік, щоб вижити, або що один член цієї родини мусів би заробляти по 91.11 доляра тижнево, щоб оплатити її бюджет. Коли б в цій родині працювали дві особи, тоді вони мусіли б заробити річно разом 5,368 долярів річно, бо ця родина мала б тоді більші видатки.

Не передбачають теплішої погоди і в першій половині лютого

Вашингтон. — Федеральне бюро погоди передбачає, що від 16-го січня до 15-го лютого ц. р. у східних і південних та всіх центральних стейтах аж по лінію від Монтани до Тексасу буде температура нижча від нормальної, а тепліше буде тільки в тих стейтах на заході, які є на захід згаданої лінії. Нормальна температура для цього місяця пересічно виносить для Ню Йорку — 32.3; Шикаґо — 25.3; Денверу (Колорадо) — 29.5, а Сан Франсіско — 49.2 ступеня Фаренгайта. В тому місяці (від 16 лютого до 15 березня) у всіх східніх надбережних стейтах від Мейну по Тексас буде більша скількість опадів від нормального стану. В інших стейтах скількість атмосферичних опадів буде нормальна або нижча від нормального стану.

НОВІ НАЙМЕНУВАННЯ У ГУДСОН КАВНТІ НЕШЕНЕЛ БАНКУ В ДЖЕРЗІ СИТІ

Джерзі Сити, Н. Дж. — У Гудсон Кавнті Нешенел Банку в Джерзі Сити на зборах Ради Директорів, які відбулися 14-го січня, найменовано трьох нових асистентів касирів, а саме Едварда С. Кордо, Томаса Л. Дермоді і Керрола Ф. Віндсора, які вже довгі роки працюють в тому банку, що обслуговує і Український Народний Союз та „Свободу". Цей банк засновано в 1851 р., його актива виносить 122,209,952 доляри.

ТИПОВИЙ ЗИМОВИЙ КРАЄВИД В АМЕРИЦІ

Застряглі в снігу авта належать до типового американського зимового краєвиду, головно в північних стейтах, бо в південних стейтах часто в тому самому часі мешканці шукають прохолоди. На фото: довгий ряд авт, присипаних чотирма стопами снігу вздовж побережжя озера Ірі в Бофало, Н. Й.

Пригадують про обов'язок реєстрації всіх не-громадян ЗДА

Вашингтон. — Служба Іміґрації та Натуралізації при департаменті справедливости пригадує, що на протязі січня, найдалі до 31-го, всі не-громадяни ЗДА, які живуть в цій країні, зобов'язані виповнити відповідні формуляри і скласти їх на руки урядовця в найближчому поштовому уряді. Зобов'язані до цієї реєстрації всі ті, що живуть на території ЗДА і не стали ще громадянами ЗДА. Потрібні для реєстрації формуляри можна дістати в кожному поштовому уряді, куди і треба їх віддати після точного виповнення, окрема подання своєї адреси. За дітей до 14-го року життя мають виповнити формуляр їхні батьки або законні опікуни. За невиконання обов'язку реєстрації загрожує кара, почавши від грошової гривни аж до депортації включно. Пригадується також, що кожну зміну адреси треба зголошувати в уряді Іміґрації і Натуралізації таким самим способом, як січневу реєстрацію, на формулярах, які можна дістати в поштових урядах.

Червоний Хрест видав на допомогу понад 87 мільйонів долярів

Вашингтон. — Американський Червоний Хрест видав звіт за свій фінансовий рік 1957 - 1958, з якого виходить, що це найбільше в цій країні товариство з 45 мільйонами членів видало на допомогу 87,675,159 долярів і допомогло більше як 100,000 вояків та військових ветеранів, а крім того воно помагало всім тим, як потерпіли від стихійних катастроф та всім тим, які цієї допомоги потребували. Червоний Хрест затруднює 13,700 осіб, а два мільйони осіб допомагають добровільно йому виконувати його добродійну місію. Червоний Хрест зібрав 2,122,600 пайнтів крови для цивільного вжитку і 168,700 пайнтів для оборони країни. Видав новий підручник першої допомоги та видав підручник „Як вчити Джанні плавати?", з якого батьки та старші особи можуть користати при праці як інтруктори плавання. Президентом Американського Червоного Хреста є генерал Алфред Ґрунтер, а головою є Роленд Гарриман, який закликає у цьому звіті, щоб всі американці підтримували АЧХ, бо тільки тоді він зможе вповні сповнити свою шляхетну місію.

Альжирські повстанці закидають Франції продовжування політики сили

Альжир. — У відповідь на французький заклик щодо військового перемир'я та в оцінці останньої амнестії, що її французи проголосили в Альжирі, один із керівників мусульманської підпільно-революційної діяльности проти французів оскаржив французьку армію, що вона далі тортурує полонених та вбиває невинних цивільних осіб. Ця заява вміщалась в листі з висловами співчуття, що його знайдено в кишені 8-річного синка французького лікаря, що його альжирські партизани вбили з засідки, більша мусульманських пацієнтів та втішався серед автохтонних альжирців великою популярністю. Альжирські революціонери твердять, що вбито лікаря у відплату за розстріл попередньої ночі на тому самому місці двох цивільних альжирців французькими військовиками, що знову французи заперечують. Французькі реакційні колоністи - максималісти вбачають в отому вбивстві лікаря доказ на шкідливість проголошення амнестії, яку, мовляв, альжирські партизани пояснюють, як доказ слабости Франції.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

БОСТОН, Масс. — Річні Збори Відд. 374, відбудуться в неділю, 25-го січня 1959 р. в церковній залі під ч. 152-154 Tyler St., о год. 4-ій по пол. На порядку зборів: звіт Управи за минулий рік та вибір нової Управи на 1959 р. Просимо членів прибути на ці збори. — Управа.

SO. DEERFIELD, Mass. — Т-во „Галицька Січ", Відд. 207, повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 25-го січня 1959 р. Просимо всіх членів прибути на збори. На порядку: вибір нової Управи на 1959 рік. — І. Олійник, предс.; Я. Романюк, кас.; М. Рева, секр.

ТІММІНС, Онт. — Повідомляємо, що **Річні Збори** Відд. 456 вібудуться в неділю, 25-го січня 1959 р., у парохіяльній залі св. Юрія під ч. 222 Сідор вул., Ст. Тимміпс, Онт. Проситься членів прибути, є важливі справи, які мають бути вирішені, та просимо вирівняти свої належності місячних вкладок. Гостей вітаємо радо. — Управа.

СКРЕНТОН, Па. — St. Mary Society, Відд. 123, подає до відома, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 25-го січня 1959 р., там де завжди відбувалися. На порядку: Звіт Контр. Комісії та вибір нової Управи на 1959 р. — М. Еванцев, предс.; Т. Назар, секр.

ШИКАҐО, Ілл. — Відд. 176, ім. Т. Шевченка в Шикаґо-Південь, повідомляє своїх членів, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 25-го січня 1959 р., в год. 4-ій по пол., в приміщенні УНДому під ч. 964 Іст 93 вул. Примітка: Якщо на означений час не явиться вимагана статутом кількість членів, збори відбудуться на одну годину пізніше і рішатимуть справи на порядку нарад, без огляду на число присутніх членів. Управа зі своєї сторони просить всіх членів прибути на Загальні збори, щоб вибрати нову Управу на 1959 рік. — Г. Хомко, гол.; І. Фурґаль, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — **Річні Збори** Т-ва Укр.-Амер. Клюбу, Відд. 289, відбудуться в неділю 25-го січня 1959 р., о год. 2-ій по пол. Просимо прибути на збори. — І. Бандура, секр.

БОСТОН, Масс. — Т-во ім. Митр. А. Шептицького, Відд. 307, повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 25-го січня 1959 р., зараз по Службі Божій, в парохіяльнім домі при 148 Forest Hill, St. Jamaica Plain. В програмі зборів: звіт Управи за минулий рік, справа побільшення Відділу в цьому році та вибір нової Управи на 1959 рік. Просимо членів прибути на збори. — Т. Юськів, прес.; М. Гапій, кас.; І. Чопик, секр.

WESTBURY, N. Y. — **Річні Збори** Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 267, відбудуться в п'ятницю, 23-го січня 1959 р., в год. 7-ій веч., в домі п. Р. Каплуна, 345 Sherman St. На порядку нарад: звіт фін. секретаря, вибір нової Управи та деякі важливі справи. Просимо всіх членів явитися на збори. — Управа.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — **Річні Загальні Збори** Т-ва „Верховина", Відд. 184, відбудуться в суботу, 24-го січня 1959 р., в год. 4-ій по пол., в домівці вид. корп. „Булава" при 423 Схід 9-та вул. в Ню Йорку-Мангеттен, зі звичайним порядком річних загальних зборів. — П. Содоль-Зілинський, предс.; Б. Ластовецький, секр.

НЮ БРУНСВИК, Н. Дж. — Т-во „Запорозька Січ", Від. 353, повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в суботу, 24-го січня 1959 р., в год. 7:30 веч., в приміщенні української парохіяльної залі при Гульден вул. Кожний член, хоч раз на рік, повинен прийти на збори і взяти активну участь та вирівняти всі залеглі членські вкладки. На порядку дня: звіти та вибір нової Управи на 1959 рік. — П. Литвин, предс.; І. Давидюк, кас.; Н. Василюк, секр.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

ТАРЗАН, ч. 4193. Смерть.

AS THE DEADLY GRENADE LOBBED THROUGH THE AIR, TARZAN QUICKLY LUNGED FORWARD--

CAUGHT IT, PIVOTED, AND FLIPPED IT BACK AT HIS GAPING ENEMY!

AND THEN--

Як смертоносна граната летіла в повітрі, Тарзан швидко кинувся вперед . . .

Зловив її, обернувся довкола, і кинув її на ворога з роззявленим ротом!

А тоді . . .